

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 3 (3551) 2019 FEBRUARY – VASARIO 5 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevizib.com • Nr. kaina – \$2

Skaičiai ir gyvenimas

Praėjusiame *Tėviškės žiburių* numeryje lietuvių kalba, o tinklalapyje tevizib.com – ir angliškai, paskelbta Kanados gyventojų surašymo 2016 metais statistikos analizė, kurią su įdomiomis išvadomis parengė Gabija Petrauskienė. Apžvalgoje mums pateiktas gana tikslus mūsų lietuvių bendruomenės paveikslas – kiek mūsų, kokie esame, kaip keičiasi mūsų tapatybė ir jos pasirinkimai, bendravimo ir visos veiklos pobūdis. Kad bendruomenė per pastaruosius 10 metų labai pasikeitė, mes jaučiame ir matome patys, statistika tik patvirtino ir iš dalies paaiškino kaitos priežastis. Buvęs tvirtas, gana vieningas ir kalbiniu, ir tautiniu /kultūriniu požiūriu telkinys kartu su aiškių politinių tikslų praradimu, Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, prarado ir paskatas savo veiklai. Dar kažkiek metų lietuvių bendruomenę telkė ir skatino geras iniciatyvas Lietuvos valstybės atstatymo darbai. Buvo siunčiamos knygos, renkamos lėšos vargstantiems Lietuvos žmonėms, vaikams ir kitiems šalpos darbams, tarpininkaujama tarp Lietuvos ir Kanados institucijų, perduodant administracinio valdymo, karinio saugumo, viešosios tvarkos saugojimo ir kitokią gerą patirtį Lietuvai. Bet vyresnioji, bendruomenę kūrusi išeičių karta gerokai praretėjo, dėl sveikatos ar amžiaus pasitraukė nuo visuomeninės veiklos. Lietuvai, stiprėjant kaip valstybei ir vaduojantis iš sunkaus palikimo, gerėjant jos ekonomikai, Kanados lietuvių bendruomenė tarsi liko pati sau, dabar vos susiburdama tik didžiausių švenčių metu, be ryškesnės veiklos programos bei kokių nors iniciatyvų. Tai, turbūt, dėsninga: niekas taip nesuburia žmonių kaip vienas bendras didelis tikslas. Kai jo nebelieka – silpnėja tarpusavio ryšiai ir bendrystės jausmas. Galbūt, dabartiniai metai ir yra tokia reikalinga pertrauka po turiningos veiklos dešimtmečių. Kaip sako ši gyventojų surašymo apžvalga, būtina atkreipti dėmesį, kad užaugusi nauja Kanados lietuvių karta jau kitokia – ir kalbiniu požiūriu, savo tapatybės suvokimu ir savo poreikiais bei tikslais. Tad atsižvelgiant į šiuos pasikeitimus, reikėtų visiems atvirai pasvarstyti, kokia galėtų būti Kanados lietuvių bendruomenės ateitis ir jos veiklos tikslai dabar ir ateityje. Reikia išsiaiškinti, kokia veikla skatintų dar tebeilaikančius save lietuviais ar lietuvių kilmės kanadiečiais susirinkti, bendrauti. Kas tai galėtų būti – lietuviškos kultūros sklaida? lituanistinis mokymas? socialinė veikla, senstant visuomenei? sportas? glaudesni ryšiai su Lietuva? Kas padėtų nenorintiems prarasti savo lietuviškos tapatybės ir kultūros ją palaikyti, o kitiems neleistų užmiršti senelių ar tėvų kultūros, tradicijų? Bendruomenė turi puikią materialinę bazę savo veiklai; galbūt, Pasaulio lietuvių metai paskatins lietuviškos veiklos atsinaujinimą, lietuvių bendruomenės atgimimą.

SK

ŠIAME NUMERYJE

- Atminimo tiltai sujungė Biržus ir Mississaugą – 2 psl.
- Mūsų ginklas, mūsų mokslas – Lietuvai Tėvynei – 3 psl.
- JONAS MEKAS: gyvenimas, jau tapęs legenda – 4, 5 psl.
- Stasio Eidrigėvičiaus paroda Kaune / Nesėkminga "Turandot" kelionė į Lietuvą – 8 psl.
- Kasdieniniai rūpesčiai lietuvių kapinėse – 9 psl.

Lietuvos sostinei 696-eri

Vilniečiai, apšviesdami įžymiausius sostinės pastatus įvairiomis spalvomis, paminėjo Vilniaus vardo paminėjimo istoriniuose dokumentuose 696-ąsias metines

Nutarimas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovė, remdama ir palaikydama taikų apsisprendimo kėisė ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugpjūčio m. 18 d. 1918 m., skelbia atstatyti nepriklausomą, demokratiškus pagrindais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir su valstybę atskiriančiu nuo visų valstybių kaimais ir miestais.

Vasario 16-ąją švėskime mūsų VALSTYBĘ!

Švėskime Lietuvos žmonių ryžtą.

Patriarchų, kurie 1918 metais nepabūgę vokiečių okupacijos, laikraštyje „Lietuvos aidas“ paskelbė apie atkurtą neriklausomą Lietuvos valstybę.

Švėskime Lietuvos žmonių drąsą. Laisvės kovotojų,

kurie 1949 metais nepabūgę sovietų okupacijos pasauliui paskelbė, kad Lietuva yra nenugalima ir bus vėl laisva.

Švėskime Lietuvos žmonių tikėjimą.

Patriotų, kurie nesvarbu kur bebūtų, buvo Lietuvos laisvės šaukliai.

Su Vasario 16-ąja visus Jus!

Lietuvos Respublikos ambasada Kanadoje

Pirmą kartą istorijoje Niagaros kriokliai nušvis Trispalvės spalvomis

Kanadoje, minint 70-ąsias Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos Deklaracijos metines, vienas iš įžymiausių valstybės objektų – Niagaros kriokliai Vasario 16-ąją dieną pirmą kartą istorijoje nušvis Trispalvės spalvomis.

1949 m. vasario 16-osios Deklaracija, kurią 1999 metais sausio 12 d., LR Seimas pripažino Lietuvos valstybės teisės aktu, o jį pasirašiusius Joną Žemaitį-Vytautą, Adolfą Ramanauską-Vanagą, Aleksandrą Grybiną-Faustą, Vytautą Gužą-Kardą, Juozą Šibailą-Merainį, Bronių

Liesį-Naktį, Leonardą Grigonį-Užpalį, Petrą Bartkų-Žadgailą, signatarais, skelbia, kad Lietuva yra demokratinė respublika, o jos suvereninė valdžia priklauso Lietuvos tautai. Lietuvos seimas nutarė 2019-uosius paskelbti Jono Žemaičio-Vytauto, kuris laisvės kovų laikotarpiu faktiškai ėjo Lietuvos prezidento pareigas, metais.

Renginį organizuoja Lietuvos ambasada Kanadoje kartu su Niagaros krioklių Apšvietimo taryba (*Niagara Falls Illumination Board*). Planuojama, kad kriokliai Lietuvos trispalvės spalvomis bus apšviesti 10 v.v. vietos laiku (5 v.r. Lietuvos laiku) ir degs 15 minučių. Laikas gali būti tikslinamas priklausomai nuo oro sąlygų.

LR ambasados Kanadoje inf.

Atminimo tiltai sujungė Biržus ir Mississaugą

Kanados Lietuvos kankinių parapijos šventės ir KLMA parodos atgarsiai Lietuvoje

Praėjusių metų rudenį iškilii Lietuvos kankinių parapijos šventė ir įspūdinga KLMA paroda *Niekada nenuleisk sparnų* liko ne tik mūsų atmintyje. Vieno žmogaus – kun. P.Ažubalio, gimusio prieš šimtmetį, gyvenimas ir darbų prisiminimas tapo ne tik istorijos pamoka, bet ir įkvepiančios tarnystės Bažnyčiai ir žmogui pavyzdžiu ir prasmingos draugystės pradžia. Rudeninėje šventėje, be kitų gausių svečių, dalyvavo dvi viešnios iš Lietuvos – Biržų krašto muziejaus „Sėla“ darbuotojos Snieguolė Kubiliūtė ir Edita Lansbergienė su pasakojimais apie kunigo P.Ažubalio gimtinę Biržus ir permainas tame krašte, su lietuviškais lauktuvėmis – skudučiais, rugine duona, lietuviškų ažuolų gilėmis. O sugrįžo namo biržietės su KLMA parengta kun. P.Ažubaliui skirta skaitmenine paroda (prie jos rengimo prisidėjo ir pačios biržietės), istorinių dokumentų kopijomis ir kitais archyviniais dokumentais, kuriais pasidalijo sutikti Kanados lietuviai A.Vilutis, R. Poškienė. Gruodžio 19 d. mėnesį Biržų krašto muziejuje „Sėla“ buvo atidaryta iš Mississaugos atkeliavusi paroda. EDITA LANSBERGIENĖ, su neilgos, bet turiningos viešnagės Kanadoje įspūdziais pasidalijo su biržiečiais rašinyje „100-mečio atradimai: atkurtos Lietuvos bendraamžio kunigo Petro Ažubalio pėdsakais“ tinklalapyje selonija.lt

„... „Anksčiau mano akis neužkliūdavo už Papilio ir Mieleišių kapinėse stovinčių dviejų neprastų panašios išvaizdos paminklų, kiekvienas buvo pats sau, ir net nekilo minties juos kaip nors susieti. Jų istorija atsirišo, kai į muziejų kreipėsi Dalia Ažubalienė, gyvenanti Kanadoje, Toronte, aptikusi „Europeanoje“ mūsų muziejaus paskelbtą penkiolikmečio būsimą kunigo Petro Ažubalio nuotrauką ir perskaičiusi, kad nuotraukos antroje pusėje esama ranka rašyto įrašo. Kaip pati Dalia teigė, rašė elektroninį laišką muziejaus direktoriui nedrąsiai, nežinodama, ar išvis į jį bus atsilypta. Tad, kai gal jau kitą dieną atskrido per Atlantą muziejiniškės Snieguolės Kubiliūtės siunčiama Petro Ažubalio įrašo kopija, jos džiaugsmas buvo nenusakomas (nuotrauką P. Ažubalis siuntė prieš 85 metus į kunigus išventintam pusbroliui Juozui Dubnikui)“ - taip rašo Edita Lansbergienė apie netikėtą bendradarbiavimo su Kanados lietuviais Toronte ir visų kun.P. Ažubalio gyvenimo pėdsakų paieškų pradžia. Toliau rašinyje Edita pasakoja apie savo susirašinėjimą su kanadiete Dalia Ažubaliene, pažintį su Lietuvoje viešėjusiu Dalios ir Jono Ažubalių sūnumi, jų pačių paieškas ir dalijimąsi surinktomis žiniomis, medžiaga su Kanados lietuvių muziejaus-archyvo vedėja Danguole Juozapavičiūte. Šis abipusis nuoširdus bendradarbiavimas padėjo nuosekliai atkurti kun. P.Ažubalio asmenybės ir jo daugiašakės veiklos paveikslą KLMA parodoje, kurią dabar gali pamatyti ir kun. P.Ažubalio kraštiečiai. Autorė rašinyje daug vietos skiria kun. P.Ažubalio gyvenimo istorijai, kuri prasidėjusi Lietuvoje, Biržuose, per pokario Europos klajones atvedė į Kanadą, į seniausią ir pirmąją lietuvių katalikų parapiją Toronte. Autorė taip pat su dėkingumu prisimena netikėtą kvietimą ir kelionę į Kanadą 2018 metų rudenį, su šiluma aprašo ten sutiktus žmones ir Lietuvos kankinių parapijos šventės įspūdžius: „...>Paroda buvo atidaryta rugsėjo 28 d., ir joje jau buvo galima perskaityti visą permainingą, tik labai netikėtai ir gerokai per anksti nutrūkusį kunigo, Lietuvos kankinių parapijos steigėjo Mississaugoje, Petro Ažubalio gyvenimą. Skaityti šį gyvenimą laimė teko ir muziejiniškai S. Kubiliūtei bei šių eilučių autorėi, Lietuvos kankinių parapijos klebono Nerijaus Šmerausko pakviestoms į parodos, skirtos kunigo

Petro Ažubalio 100-osioms gimimo metinėms, atidarymą bei iškilmingą minėjimą, skirtą atkurtos Lietuvos 100-mečiui, kunigo P. Ažubalio 100-mečiui, Švento Jono Krikštytojo parapijos 90-mečiui ir Lietuvos Kankinių šventovės konsekrovimo 40-mečiui.“

Autorė aprašo kun. P.Ažubalio paliktą paveldą parapijai ir visai lietuvių bendruomenei: „<...>Bet labiausiai lietuviai iki šiandien dėkingi kunigui Petru už tai, kas tautiečiams buvo sukurta Mississaugoje, priemiestyje į vakarus nuo Toronto. Dar 1959 m. nupirktose žemėje 1960 m. buvo įsteigtos Šv. Jono lietuvių kapinės, kuriose iki šiol laidojami lietuviai, nepriklausomai nuo jų išpažįstamos tikybos (tai kunigas įtvirtino teisiškai), o 1972-1973 m. pagal arch. V. Liačo projektą buvo pastatyta dviaukštė salė su klebonija (1973 lapkričio 4 d. atidaryta Anapilio lietuvių sodyba), o 1978 m. buvo konsekruota ir nauja šventovė (tautiečiai anapus Atlanto taip vadina maldos namus, ne „bažnyčia“...) Lietuvos kankinių vardu (architektas Alfredas Kulpa-Kulpavičius). Taip Mississaugoje buvo sukurta lietuviška sala, kurioje buvo tai, kas svarbiausia: šventovė (ir klebonija), namai bendrai veiklai su didžiule sale, virtuve, patalpos

Biržų krašto muziejaus „Sėla“ parodos plakatas
Ntrs. iš tinklalapio selonija.lt

Lietuvos kankinių parapijos šventėje (2018.IX. 28) iš k.: D.Ažubalienė, kleb. N.Šmerauskas, viešnios iš Biržų S.Kubiliūtė, E.Lansbergienė, J.Ažubalis

Būsimasis kunigas Petras Ažubalis 1933 m. Ši nuotrauka, rasta europeana.com svetainėje D.Ažubalienei buvo ieškojimų pradžia „Sėlos“ muziejaus ntr.

„Tėviškės žiburių“ redakcijai (vėliau Anapilyje įsikūrė ir Kanados lietuvių muziejus-archyvas), didelė aikštė automobiliams ir... žemiškojo poilsio vieta, šiandien glaudžianti jau per 5000 amžinybėn iškeliavusių lietuvių. Netikėtai 1980 m. sustojus nepailstančio kunigo širdžiai, Petras Ažubalis čia atgulė savojo poilsio...“

Rašinyje vietos skirta ir pačios šventės įspūdžiams: „...>Per 400 lietuvių susirinko paminėti atkurtos Lietuvos šimtmečio, pagerbti Lietuvos kankinių šventovės ir lietuvių Anapilio sodybos statytojo, kapinių steigėjo, kunigo Petro Ažubalio atminimo bei atšvęsti gražių lietuviškos parapijos įsteigimo Toronte ir Lietuvos kankinių šventovės konsekrovimo sukakčių. Jungtimi tarp Mississaugos ir kunigo Petro žemės tapo kepalas Biržų duonos, papuoštos atkurtos Lietuvos 100-mečio ženklų bei ažuolo lapais ir dvi gilės iš Papilio – lietuviško ažuolo sėklos iš kunigo Petro gimtosios parapijos, kad Kanados žemėje sužaliuotų tikri Lietuvos ažuolai...“

Savo rašinį Edita Lansbergienė baigia šiais žodžiais: „...Būdamas už tūkstančių mylių nuo Lietuvos pajutome, kad mūsų tautiečiams už Atlanto Lietuva yra jų gimtoji žemė, kad jie pasiryžę kaip galima ilgiau išsaugoti lietuviybę. Jie ja gyvena, ji suteikia jiems stiprybę, ir todėl jų artumas yra labai nuoširdus ir tikras. Nes tik tuo jie gyvi: būdami savo bendruomenėje, kalbėdamiesi savo senelių gimtąja kalba, kartu meldamiesi lietuviškai savo šventovėje, dainuodami lietuviškas dainas – ir nors būdami toli nuo Lietuvos tokiu būdu būdami joje. O kunigas Petras Ažubalis, dėka jo brolio šeimos, pargrįžta į savo gimtąjį kraštą.“

Visą Editos Lansbergienės straipsnį „100-mečio atradimai: atkurtos Lietuvos bendraamžio kunigo Petro Ažubalio pėdsakais“ galima skaityti selonija.lt/istorija ir žmonės/2018.10.23.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364

El.paštas: redakcija@tevzib.com • www.tevzib.com • [f Tevzib](https://www.facebook.com/tevzib)

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), \$135 (1 klasės paštu)

SKAITMENINIS TŽ el. paštu (PDF formate) – \$85

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), \$155 (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), \$105 (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, techninė redaktorė – Akvilė Minkevičienė, administratorius – Tomas Trussow.

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Canada

Mūsų ginklas, mūsų mokslas – Lietuvai Tėvynei

Sausio 25 d. Lietuvos karo akademija paminėjo 100-ąsias įkūrimo metines. Iškilnės vyko pagal Lietuvos kariuomenės tradicijas, kurias Lietuvos karo akademija perėmė iš tarpukaryje Kaune įsteigtos Karo mokyklos.

Kariūnų rengimo tradicijos – iš praeities

Lietuvos karių ruošimo sistemos pradžia galima laikyti XVIII šimtmečio vidurį, kuomet 1747 m. kunigaikštis Mykolas Kazimieras Radvila Nesvyžiuje įkūrė privatų kadetų korpusą – Riterių mokyklą. 1765 m. Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Stanislovas Augustas Ponia-tovskis Varšuvoje įsteigė bendrą Lietuvos ir Lenkijos karininkų rengimo instituciją. Dar po 8 metų LDK išdininkas Antanas Tyzenhauzas Gardine įkūrė karo mokyklą. 1782 m. ji, pavadinta Kadetų korpusu, buvo perkelta į Vilnių ir čia gyvavo iki Abiejų Tautų Respublikos okupacijos 1794 m.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija (LKA) savo istorijos pradžia laiko 1919 m. sausio 25 dieną, kai buvo įsteigta Karo mokykla. Jos pirmuoju viršininku buvo paskirtas karininkas Jonas Galvydis-Bykauskas. Pirmasis Karo mokyklos viršininkas savo atsiminimuose rašė, kad svarbiausias jos uždavinys – išleisti jaunos karininkus: „Prieš pirmą Karo mokyklos kadra stovėjo uždavinys – sudaryti naują grynai lietuviško tipo karininką, pasisavinant šį tą sau iš kitų, o svarbiausia, atkuriant ryšius ir semiant iš žilos, garbingos lietuvių tautos senovės ir viską taikant prie dabarties gyvenimo aplinkybių“. Taip pat Jonui Galvydžiui-Bykauskui išskirtinės vertybės, ugdant jauną karininką, buvo tikėjimas, karo mokslas, kultūra, kas ir šiandien Lietuvos karo akademijoje neprarado reikšmės. 1929 m. švenčiant Karo mokyklos dešimtąsias metines, Lietuvos prezidentas Antanas Smetona sutiko tapti jos globėju. Karo mokyklai buvo įteikta kovinė vėliava, nuo tada ji pradėta vadinti Pirmojo Lietuvos prezidento karo mokykla.

Nuo 1932 m. Karo mokykloje pradėdamas leisti žurnalas *Kariūnas*, kuris leidžiamas ir dabar Lietuvos karo akademijoje. Nepaisant okupacijos ir kitų kliūčių, daugiau kaip prieš 85 metus įsteigtas žurnalas gyvuoja ir jį mielai skaito ne tik akademijos kariūnai, absolventai, karininkai, tarnautojai civiliai, bet ir gimnazijų moksleiviai, kitų universitetų studentai. Jau Karo mokykloje susiformavo ir šiandien akademijoje gyvuoja išlikusi pakėlimo į karininkus iškilnė, kurios metu Lietuvos prezidentas, suteikdamas karininkui pirmąjį laipsnį, kardu paliečia kiekvieno absolvento petį, garsiai išstardamas karininko priesaką: „Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk!“ Kaip dabar akademija, taip ir tuomet Karo mokykla ugdė karininkus, tapusius puikiais vadais ir likusius pavyzdžiu mums visiems. 1926-1929 m. Karo mokykloje mokėsi ir būsimasis partizaninio judėjimo vadas generolas Jonas Žemaitis, kurio vardu dabar vadinama akademija. Iki 1940 m. Pirmojo Lietuvos prezidento karo mokykla išleido 20 kadrinių karininkų ir 14 aspirantų laidų. Prasidėjus okupacijai, 1940 m. Karo mokykla dar spėjo išleisti XXI ir XXII kadrinių karininkų laidas bei XV aspirantų laidą.

Vertybės išliko tos pačios

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, 1992 m. birželio 16 d. Lietuvos Vyriausybė priėmė nutarimą „Dėl Krašto apsaugos akademijos steigimo“, kuriuo vadovaujantis buvo įsteigta Krašto apsaugos mokykla. Ši data ir laikoma oficialia LKA įkūrimo diena. 1992 m. rugpjūčio 30 d. Krašto apsaugos mokyklai įteikta kovinė vėliava. Joje aukso raidėmis išsiuvinėtas šūkis: „Mūsų ginklas, mūsų mokslas – Lietuvai Tėvynei“. 1994 m. sausio 18 d. LR Seimo sprendimu Krašto apsaugos mokykla reorganizuota į Lietuvos karo akademiją. Tų pačių metų liepos 20

Karo akademijos vėliava perduodama naujam vadovui pulk. J.Kačergiui (d.)

d. akademija išleido pirmąjį karininkų laidą – 111-ai absolventų buvo suteiktas leitenanto laipsnis.

Nuo 2000-ųjų pagrindinėje šalies karininkų „kalvėje“ įvyko keletas pokyčių, kuriais siekta išplėsti studijų programas, padaryti jas dar patrauklesnes platesniam jaunuolių ratui. 2000 m. rugsėjo 1 d. į akademiją pradėta priimti ir merginas. 2015 m. birželio mėn. akademijoje bakaluro studijas baigė pirmoji puskarininkų laida, o rugsėjo 1 d. pradėta vykdyti nauja LKA ir LEU jungtinė bakaluro studijų programa „Istorija ir pilietinis ugdymas“, rengianti istorijos ir pilietinio ugdymo mokytojus. Nuo 2016-2017 mokslo metų akademija pradėjo vykdyti naują Nacionalinio saugumo ir gynybos bakaluro universitetinių studijų programą, pagal kurią rengiami karininkai, aukštos kvalifikacijos nacionalinio saugumo ir karybos specialistai. 2017 m. birželio 16 d. LKA minėjo 25-ąsias įkūrimo metines. Per 25-erius veiklos metus čia buvo parengta ir Lietuvos karininkų korpuso gretas papildė 24 dieninių (nuolatinių) studijų karininkų laidos – 1,737 įvairių specializacijų karininkai, o kartu su išstėtinėmis (neakivaizdinėmis) studijomis ir dieninių bei išstėtinių studijų magistras iš viso parengta 2,502 karininkai. Nuo Akademijos įkūrimo įvairius kvalifikacijos kėlimo kursus baigė daugiau kaip 10,000 Lietuvos ir užsienio karininkų ir tarnautojų.

Minint Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos 100-ąsias įkūrimo metines, sausio 25 d. krašto apsaugos ministeris Raimundas Karoblis iškilnių metu dalinio kovinę vėliavą įteikė naujam akademijos viršininkui pulkininkui Juozui Kačergiui.

Plk. J.Kačergius tarnybą krašto apsaugos sistemoje pradėjo 1992 m. Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) Marijampolės rinktinės 410 kuopos vadu. Vėliau vadovavo KASP Marijampolės apskrities 1 batalionui, Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ mokomajai kuopai, tarnavo įvairiose pareigose Lietuvos kariuomenėje. 2007-2012 m. ėjo Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos direktoriaus pareigas, vėliau dirbo Gynybos atašė Jungtinėse Amerikos Valstijose, prieš paskyrimą ėjo Krašto apsaugos ministerijos Generalinio inspektoriaus pareigas. Pulkininkas karinį išsilavinimą įgijo Danijos karo akademijoje, taip pat yra baigęs JAV Vadų ir generalinio štabo karininkų kursus. Už sąžiningą ir pavyzdinę tarnybą ne kartą buvo skatintas Lietuvos Respublikos prezidento, Krašto apsaugos ministerio, Kariuomenės vado, pajėgų vadų apdovanojimais.

Inf.

Žinios iš Lietuvos

Į MUZIEJUS NEMOKAMAI

Sausio 27, sekmadienį, Lietuvos muziejai atvėrė lankytojams duris nemokamai. Nuo sausio 1 dienos įsigaliojęs kultūros ministerio įsakymas visiems gyventojams suteikia galimybę nemokamai lankytis valstybiniuose ir respublikiniuose muziejuose, kurie yra pavaldūs Kultūros ministerijai, taip pat šių muziejų padalinuose kiekvieną paskutinį mėnesio sek-

madienį. Iki šiol sekmadieniais neveikę muziejai kiekvieną paskutinį mėnesio sekmadienį taip pat nemokamai atvers duris lankytojams. Kultūros ministeris siūlo tokią pat tvarką taikyti ir kitoms ministerijoms pavaldiems bei savivaldybių muziejams ir tikisi, kad prie šio vairo prisijungs kuo daugiau savivaldai pavaldžių muziejų.

PAGALBA TAUTIEČIAMS

Lietuvos seimui pateiktas „Persikėlimo“ įstatymo projektas. Priėmus šį įstatymą vyriausybė galėtų teikti pagalbą lietuviams, atsidūrusiems grėsmingoje padėtyje. Lietuva turi šiek tiek patirties šioje srityje. Lietuvos tremtiniams buvo dalinami butai, skatinant juos grįžti. Iš viso grįžo apie 2000 žmonių, tačiau nemaža dalis tiesiog pardavė gautus butus ir išvyko atgal. Jau anksčiau iš okupuotų Ukrainos sričių į Lietuvą

yra perkelta per 150 asmenų. Tai buvo padaryta paskubomis, be įstatyminio pagrindo. Skaičiuojama, kad asmenų, kurie galėtų grįžti į Lietuvą yra apie 100,000, tačiau grįžtančiųjų skaičius nedidelis. Pasaulio lietuvių bendruomenė atkreipė Lietuvos vyriausybės dėmesį į Venesueloje gyvenančius lietuvius, kurie dėl politinės sumaišties yra atsidūrę pavojuje. URM pripažįsta, kad norinčių persikelti į Lietuvą yra bent 50 šeimų.

LITERATŪRINĖ IŠMONĖ IR TIESA – KUR RIBOS?

Paskirtųjų Lietuvos valstybinės kultūros ir meno premijos kandidatų tarpe yra rašytojas-dramaturgas Marius Ivaškevičius. Jam šis apdovanojimas skiriamas už paskutiniųjų septynerių metų kūrybą teatrui. Tačiau artėjant šio garbingo apdovanojimo dienai, visuomenėje pasigirdo protesto balsai, siūlantys atšaukti paskirtąją M.Ivaškevičiui premiją. Prieštaraujantys šio apdovanojimo skyrimui primena M. Ivaškevičiaus romaną *Žali* (2002), kuriame jis vaizduoja partizaninę veiklą. Tai literatūrinis kūrinys, bet kai kurie veikėjai pavadinti gerai žinomais, tikrais vardais: gen. Vytauto Žemaičio ir kitų. Premijos skyrimui prieštaraujantys Lietuvos Laisvės gynėjų sąjunga ir

kitos buvusių partizanų organizacijos, Lietuvos sąjūdžio, Politinių kalinių ir tremtinių organizacijos tvirtina, kad kūrinys, kuriame minimi tikri vardai ir išgalvoti vaizdai, klaidina skaitytojus, iškreipia partizaninės tikrovės vaizdą. Rašytoją ginančios organizacijos ir asmenys romanisto pasirinktą kūrybos metodą vertina kaip kūrybinę išraiškos laisvę, kuri neturi būti ribojama. Jiems prieštaraujantys atsako, kad pasisakoma ne prieš rašytojo teisę laisvai kurti, bet prieš neapgalvotą komisijos sprendimą skirti apdovanojimą rašytojui, kurio kūryba neatitinka tikrovės ir priešina visuomenę. Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga kreipiasi į gen. prokuratūrą dėl partizanų šmeižto.

RINKIMUOSE NESĄŽINGI KANDIDATAI

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) užvėrė duris į savivaldos rinkimus 290 politikų, kurie nuslėpė teistumą. Tarp jų pateko ir į Šiaulių miesto merus norėjęs kandidatuoti „socialdarbietis“, verslininkas Andrius Šedžius. Dalis pretendentų buvo nurodę, kad yra teisti, tačiau neteislingai pažymėjo, už kokias veikas sulaukė bausmės, arba parašė vieną padarytą

nusikaltimą, o kitą nuslėpė. Tokiems asmenims leista patikslinti anketas, nes kandidato plakate bus nurodomas tik faktas, jog asmuo teistas. Vyriausioji rinkimų komisija dar spės, kaip vertinti kandidatus, kurie nenurodė turimos užsienio valstybės pilietybės. Pareiškinius dokumentus dalyvauti rinkimuose yra pateikę apie 14,000 kandidatų.

Pagal Lietuvos spaudą parengė
Sigina Katkauskaitė

JONAS MEKAS: gyvenimas, jau tapęs legenda

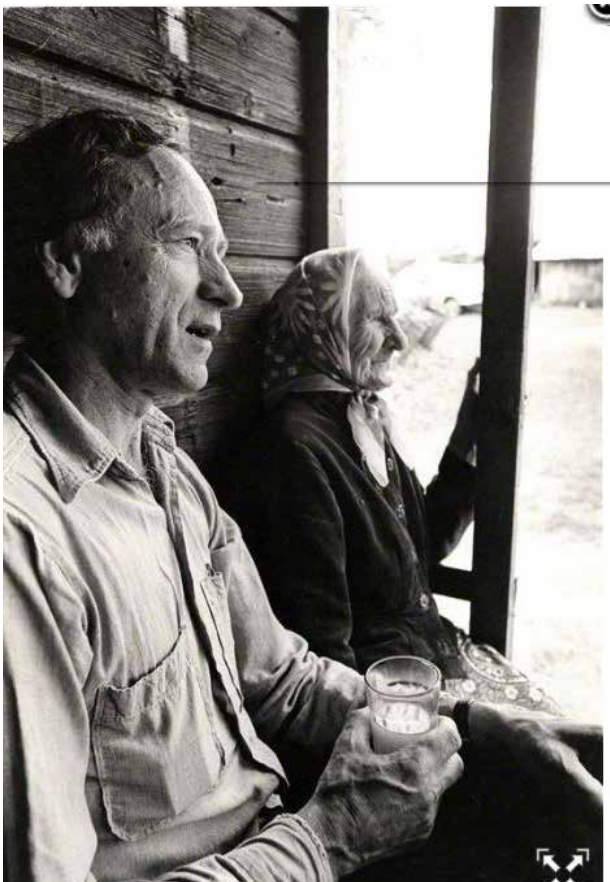
“Mano namai yra visas pasaulis, visa naktis yra mano guolis“

Tik pradėdami Pasaulio lietuvių metus, praradome patį tikrąjį pasaulio lietuvių Joną Meką, kuris savo darbais ir kūryba priklausė viso pasaulio kultūrai, išlikdamas ir lietuviu. Jonas Mekas mirė sausio 23-ąją, savo namuose Niujorke, apsuptas artimųjų. Išeidamas paliko savo gyvenimo legendą, kuria šiomis dienomis dalijosi svarbiausi pasaulio dienraščiai Niujorke, Londone, Paryžiuje, Milane ir kitur bei kitos žiniasklaidos priemonės, jį pažinoję žmonės, darbų vertintojai. Iš visų šių atsiminimų sklaidžiasi spalvingas, įdomus, prieštaringas ir įkvepiantis Jono Meko gyvenimas ir kūrybos palikimas. O Niujorkas – didžioji pasaulio urbanistinė erdvė – liko gerokai tuštesnė be šios asmenybės, per 7 dešimtmečius jau tapusios savotišku ir patraukliu miesto simboliu. Sakytumei, pats likimas gimusių ir augusių vaizdingame Šiaurės Lietuvos krašte lietuvių atvedė į niekada nemiegantį miestą, atvėrė erdves jo begalinei fantazijai ir kūrybiškumui, jo godumui gyventi.

NEĮPRASTA PAŽINTIS SU FOTOGRAFIJA

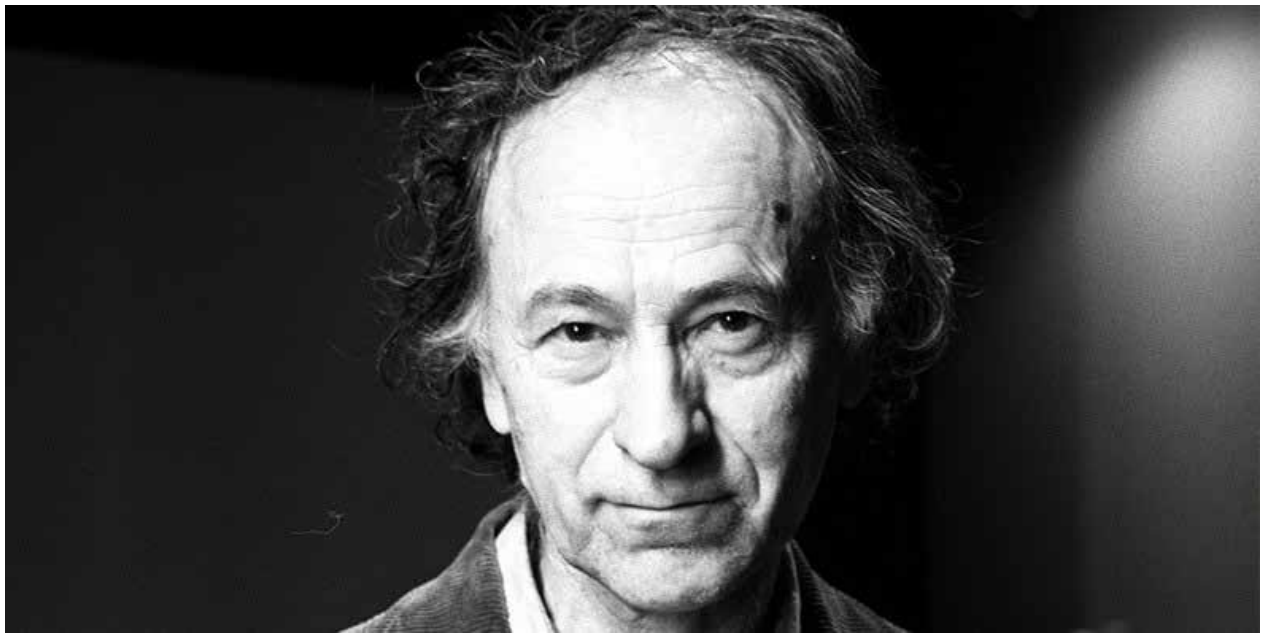
Jonas Mekas gimė 1922 m. gruodžio 24 d. – lyg tikra kalėdinė dovana – Semeniškiuose (Papilio valsčius, Biržų apskritis), paprastų valstiečių šeimoje. Joje visi vaikai buvo kūrybingi, bet ypač Jonas ir Adolfas. Jonas, dar besimokydamas Biržų gimnazijoje, redagavo laikraščius *Naujosios Biržų žinios*, vėliau *Panevėžio apygardos balsą*.

Septyniolikmetis Jonas padovanotu pirmuoju fotoaparatu bandė fotografuoti gimtąsias apylinkes ir jose pasirodžiusius sovietų tankus – buvo 1940-iejį. Tai pastebėjęs sovietų karininkas, brutaliai išplėšęs

J.Mekas su mama E.Mekiene, švenčiančia savo 90-metį

fotoaparata, apšvietė juosta. Jau vėliau su broliu Adolfu prisidėjo prie pagrindinės spaudos: “Mano darbas buvo spausdinti pagrindinį laikraštį. Jame mes priešinomės ir sovietams, ir vokiečiams”. *NY Times*, komentuodami šį J. Meko gyvenimo tarpsnį ir tuometinę Lietuvos politinę padėtį, pabrėžia, kad Jonas Mekas nebuvo antisemitas. 1944-aisiais pasitraukus į Vokietiją, kartu su broliu Adolfu pakliuvo į nacių belaisvių prievartinių darbų lagerį Elmshome.

A.A. JONAS MEKAS (1922–2019)

Vėliau atsidūrė Visbadeno DP stovykloje, po poros metų buvo perkeltas į Kaselio stovyklą. 1946-1948 m. buvo žurnalo *Žvilgsniai* redaktorius. 1946-1948 m. Mainz universitete studijavo filosofiją ir romanistiką. Abu broliai pagal pabėgėlių perkėlimo programą 1949 m. buvo išsiųsti į JAV, su įpareigojimu dirbti Čikagos kepykloje. Bet pasiekę Niujorką, Mekai buvo

apstulbinti šio miesto gyvybingumo ir nujaučiamų galimybių, nutarė čia ir pasilikti. Pradžiai buvo nelengva. Apsigyvenę Bruklina, ėmėsi įvairiausių darbų – dirbo krovikais, indų plovėjais, kitus atsitiktinius darbus, kartu atradinėdami turtingą miesto meno, literatūros, kino pasaulį. “Mes gerėme visa tai, kaip sausos kempinės geria vandenį”, – mėgdavo prisiminti tuos pirmuosius metus Jonas Mekas. Po kelių savičių broliai, pasiskolinę pinigų, nusipirko Bolex kino kamerą, ir taip prasidėjo jų kelias į kino pasaulį. Šių pirmųjų metų patirtis vėliau buvo aprašyta knygoje *Neturėjau kur eiti (I had nowhere to go)*. Kartu su kitais 20 filmuotojų 1962 metais įsteigė kino kūrybos kooperatyvą (The Film Makers Cooperative).

J.Mekas (d.) su vaikais Sebastianu ir Oona. Dukra Oona yra sukūrusi pagrindinį vaidmenį lietuviškame meniniame filme *Lošėjas*

Iš pradžių paskelbę, kad visa ligšiolinė kino kūryba estetiškai žlugusi, banali ir nepriimtina, pranešė apie naujo avangardinio kino gimimą. Pačius pirmuosius penkerius metus kino kooperatyvas veikė Jono Meko namuose, pritraukdamas prie oficialiojo meno sunkiai pritampantčius kūrėjus Allen Ginsberg, Andy Warhol, Salvador Dali. O jau po kelių dešimtmečių kooperatyvo paslaugomis naudojosi beveik 1000 kino kūrėjų. Netrukus „The Filmmakers’ Cinematheque“, įsteigta 1970 metais Žemutinio Manhattan Antrojoje Aveniu, palaipsniui išaugo į „Anthology Film Archives“, vieną iš didžiausių ir turtingiausių pasaulyje amerikiečių avangardinio filmo archyvų.

JONO MEKO KŪRYBA

Svarbu suprasti, kad tai, ką darau, nėra menas. Aš tiesiog filmuojau. Gyvenu, kaip gyvenu, ir darau, ką darau, – fiksuoju savo gyvenimo akimirkas, kaip einu per gyvenimą. Būtinybė fiksuoti, o ne menas, yra mano darbus vienijantis aspektas.

J.Mekas

Gyvendamas Niujorko centre, susidomėjo kaimynystės kino teatruose rodomais avangardiniais filmais ir 1956 m. pradėjo kurti savo filmus. Jo pirmasis meninis filmas “Medžių šautuvai” (1961) pasakoja apie dviejų Niujorko porų gyvenimą prieš ir po vienos iš moterų savižudybės. Kritikai pripažino J.Meko labai dokumentišką įtaigų pasakojimą apie visuomenės peribio žmones, bitnikus, tapusio naujojo stiliaus pradžia.

J. Mekas tapo vienu iš Amerikos avangardinio filmo pradininkų ir dirbo įvairiuose su filmo kuravimu susijusiuose darbuose. Nuo 1954 m. leido ir redagavo daugybę kinui skirtų žurnalų, rašė jiems straipsnius. Centras įkurtas, siekiant populiarinti kino klasiką, intelektualų, dokumentinį ir nacionalinį kiną bei vaizdo meną. Buvo filmų studijinių bei diskusinių susirinkimų programų „Film Study Group“, „Film Forum“ vedėjas. “Muzikoje, poezijoje ar kine man gera sutikti žmones, kurie domisi tais pačiais dalykais kaip ir aš, kurie taip pat išprotėję ir jaučia tokią pačią aistrą. Patirtis svarbi bet kokiam mene, taigi apsėsti kažkokių minčių mes sukuriame atmosferą ir sąlygas kitiems, besidomintiems tais pačiais dalykais. Menas gali pakeisti, patobulinti, gali padaryti mus geresnius” – viename savo iš daugybės pokalbių sakė Jonas Mekas. Anot J.Meko, mes gyvename nuolat besikeičiančioje tikrovėje, kur kiekvieną sekundę viskas jau visiškai kitaip, nei buvo prieš tai, kurioje esame tarsi „paskutiniai lapai ant medžio“. Kai jis su broliu atsidūrė Niujorke, visiškai nemokėjo anglų kalbos. J.Mekas bijojo, jog savo poezija ar kitais rašto kūriniais nepajėgs pasiekti auditorijos, dėl to nusprendė, jog kinas yra ta kalba, kuria gali pasiekti visus. Sukūrė daug kino juostų mėgėjiška kino kamera, nematydamas principinio skirtumo tarp mėgėjiškumo ir profesionalumo, tarp dokumentikos ir vaidybinio filmo, nuolat kino kadrais „rašydamas“ savąjį, labai asmenišką dienoraštį.

Nukelta į 5-ą psl.

JONAS MEKAS: gyvenimas, jau tapęs legenda

Atkelta iš 4-o psl.

J. Mekas artimai bendravo ir dirbo su tokiais menininkais kaip Jurgis Mačiūnas, Andy Warhol, Nico, Allen Ginsberg, Yoko Ono, John Lennon, Patti Smith ir Salvador Dalí. Jis kūrė vaizdo dienoraščius, rašė eiles, bet pripažįsta, jog nesijaučia susikoncentravęs į save ir jo įrašai nėra tokie psichologizuoti ar asmeniški. Svarbiausi J.Meko filmai: „Voldenas (dienoraščiai, užrašai ir eskizai)“ (Walden: Diaries, Notes & Sketches, 1969), „Prarasta, prarasta, prarasta“ (Lost, Lost, Lost, 1975), „Prisiminimai iš kelionės į Lietuvą“ (Reminiscences of a Journey to Lithuania, 1972); „Kai aš judėjau pirmyn, kartkartėmis mačiau trumpus grožio blyksnius“ (As I Was Moving Ahead, Occasionally I Saw Brief Glimpses of Beauty, 2000), „Bemiegių naktų istorijos“ (Sleepless Night Stories, 2011).

Jo kūrybos bibliografija ir filmografija užimtų ne vieną puslapį, pasaulio valstybių, lietuvių išeivijos ir Lietuvos apdovanojimų sąrašas – taip pat.

LIETUVA J.MEKO

KŪRYBOJE IR GYVENIME

Gali gyventi bet kur ir būti lietuvis. Negali išbėgti, negali pabėgti. Gimei, užaugai ten, ir tai net lemia, kaip žiūri į gamtą, į žmones.

Jonas Mekas

Nepaisant itin kūrybingos kino veiklos, tarptautinio pripažinimo jis save laikė ir Lietuvos poetu ir rašytoju. „Aš esu kaimietis“, – sakydavo Jonas Mekas, beveik 70 metų gyvenęs Niujorke. – O lietuvių kalba man yra labai brangi. Visą Lietuvą turiu savo viduje“. Ir tai atsispindi jo poezijoje. Svarbiausi J.Meko literatūros kūriniai: „Semeniškių idilės“ (1948), „Laiškai iš niekur“ (1997), „Dienų raštai“ (1998), „Žmogus be vietos. Nervuoti dienoraščiai“ (2000), „Žmogus prie lyjančio lango“ (2010). Jo poezija, dienoraščiai, užrašai yra skaitomi ir mėgstami. J.Meko poezijos atraminiai taškai yra draugystė, šeima, jausmų pasaulis, vaikystės ir tėviškės prisiminimų blyksniai. Taip susiklostė, kad Lietuvoje labiau žinoma ir vertinama jo poezija nei kino kūryba. Lietuvai skirtame trijų dalių filme „Prisiminimai iš kelionės į Lietuvą“, kai po kelių dešimtmečių jis drauge su broliu pirmą kartą sugrįžta į Lietuvą, kamera fiksuoja ne socialinius ar politinius pokyčius, o klaidžioja po ketvirtį amžiaus nematytą tėvynę, ieškant atpažįstamų praeities vietų. Vėlesniame, 2008 m. pasirodžiusiame keturių dalių ir beveik penkių valandų filme „Lietuva ir SSRS žlugimas“ (Lithuania and the collapse of the USSR), J.Mekas, pateikdamas nuosekliai 1989-1991 JAV televizijų naujienų laidų apie SSRS griūtį ir Lietuvos siekį išsivaduoti apžvalgą, taip pat neatsisako subjektyvumo, savojo stiliaus.

Ryšiai su Lietuva jam buvo svarbūs. J.Mekas buvo VDU Garbės daktaras, jis dosniai pasidalijo savo archyviniais dokumentais su Biržų muziejumi. Niujorke priėmė stažuotis jaunuosius kino režisierius Algimantą Maceiną, Julijų Žižliauską-Ziz, Arūną Matelį, Audrių Stonį, Artūrą Jevdokimovą, Vytautą V.Landsbergį. Menininko 95-mečio proga gimtajame J. Meko Semeniškių kaime Biržų rajone 2017 m. atidengtas akmuo. J.Mekui 1995 m. skirta Lietuvos valstybinė kultūros ir meno premija, 2003-aisiais – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Didysis kryžius. 2007 m. J.Mekui prezidentas Valdas Adamkus išimties tvarka suteikė Lietuvos Respublikos pilietybę. 2011 m. jis paskelbtas Biržų garbės piliečiu. Vilniaus miesto savivaldybė 2007-aisiais įsigijo „Fluxus“ kolekciją iš J. Meko už 13 mln. litų (3.77 mln. eurų). Rinkinyje buvo paties J.

Broliai Adolfas ir Jonas Mekai Vokietijoje 1949 m.prieš išvykstant į JAV

Meko, J. Mačiūno, Robert Moris, Yoko Ono ir kitų žinomų menininkų darbai. Senamiestyje (Malūnų g. 8) miesto savivaldybė 2007 m. įsteigė J.Meko vizualiųjų menų centrą (JM-VMC). Jame saugomi ir pristatomi Jurgio Mačiūno, Jono Meko, „Fluxus“ menininkų bei dabar kuriančių menininkų, dirbančių kino, video, kompiuterinio meno ir mišrių žanrų srityse, darbai, organizuojamos garsiausių šiuolaikinių meno eksperimentų parodos. 2015 m. duomenimis, „Fluxus“ kolekciją sudarė apie 2,600 eksponatų ir tai buvo trečia pagal dydį šio judėjimo kolekcija pasaulyje po Niujorko moderniojo meno muziejaus ir Stutgarto valstybinės galerijos.

KŪRYBOS VARIKLIS – GYVENIMO GROŽIS

Kai aš judėjau pirmyn, kartkartėmis mačiau trumpus grožio blyksnius

**J.Meko 2001 m.
sukurto filmo pavadinimas**

Iki paskutinių savaičių, atrodė, nepavargstantis menininkas vis dar įamžino kasdienybę visuomet po ranka esančia vaizdo kamera arba spausdinimo mašinėle – ta pačia, kurią pirkė 1955 metais. Jonas Mekas padarė pirmąją nuotrauką būdamas 17-os, kuomet sovietų tankai įvažiavo į jo gimtąjį kaimą Lietuvoje. Jis persikėlė į Niujorką, būdamas beveik 27-erių, pirmąjį autobiografinį filmą sukūrė būdamas 46-erių, savo interneto puslapį sukūrė būdamas 83-erį, sulaukęs 92-erį, pristatė savo milžinišką instaliaciją „Burger King“ Venecijoje vykusios bienalės metu, o neseniai susikūrė ir instagamos paskyrą.

Niujorko gerontologai, stebėję ir nagrinėję Niujorko ilgaamžių gyvybingumo šaltinius, sunkiai rado paaiškinimų J.Meko su metais nemažėjančiam kūrybingumui. Gal tai iš Lietuvos kaimo atsinešta prigimtinė darbo etika ar gebėjimas kasdieninėje akimirkoje pamatyti grožį ir įamžinti jį kino juostoje?

Mes prisiminsime Jono Meko spalvingą gyvenimą, jo atvirumą pasauliui ir kultūrai. Kritikai, meno istorikai ir laikas vertins jo kūrybos išliekamąją vertę, o mes iš jo palikimo paimsime tai, kas kiekvienam artimiausia – kas moderniojo kino raiškos stilių, kas mokėjimą gyventi dabarties akimirkoje ir jausti jos grožį, kas jo prisiminimų dienoraščius ar lietuviškos lyrikos eilutes.

Sigina Katkauskaitė

Kanados įvykių apžvalga

LIMA GRUPĖS SUSITIKIMAS

Kanados vyriausybė pakvietė vadinamos „Lima Group“ nares į susitikimą Otavoje. Tai yra sambūris valstybių, kurios siekia taikiai išspręsti aštrėjančią politinę, ekonominę ir humanitarinę krizę Venesueloje. Užsienio reikalų ministrė Chrystia Freeland paskelbė šios grupuotės tikslą tuo pačiu metu, kai JAV prezidentas Donald Trump pasirašė įsakymą, taikantį griežtas sankcijas prieš Venesuelos valstybinę naftos verslovę PDVSA. Taip norima netiesiogiai priversti prezidentą Nicolas Maduro pasitraukti, opozicijos vadovui Juan Guaido pasiskelbus laikinuoju vadovu. Limos grupėje dalyvauja Argentina, Brazilija,

Čilė, Kolumbija, Kosta Rika, Gvatemala, Honduras, Panama, Paraguay ir Peru. Kanada, JAV ir Lima grupuotė valstybės vadovu iškart pripažino J. Guaido, kuris buvo Venesuelos parlamento išrinktas sausio 5 d. Tačiau Rusija, Kinija, Turkija ir Iranas pasisakė už N. Maduro. Šis pernai pasiskelbė išrinktas rinkimuose, kurie buvo neteisėti ir nedemokratiški, pasak Kanados pareigūnės. Trys milijonai venesueliečių pabėgo iš savo krašto per pastaruosius mėnesius, ir pabėgėlių skaičius gali siekti 5 milijonus iki šių metų pabaigos. Piliečiams beveik neįmanoma įsigyti maisto, vaistų ar patekti pas gydytoją.

NEPANAUDOJAMI DUOMENYS – NUOSTOLIS VALSTYBEI

Kanados dienraštis *The Globe and Mail* šešis mėnesius tyrinėjo informacijos naudojimo spragas valstybėje. Jie surado, kad kai kurie duomenys, pavyzdžiui, sveikatos srityje, yra kaupiami provincinėse sistemose, ir jų prieinamumas yra ribojamas pasenusiais įstatymais. Žinovų teigimu, statistikos tvarkymas, vartojimas ir dalinimasis yra itin svarbus, tačiau vyriausybė neturi pakankamų priemonių, kaip statistiką strategiškai

valdyti ir naudoti įvairioms programoms ar paslaugoms.

Pats Statistikos departamentas pripažįsta, kad būtini pakeitimai viešosios statistikos valdyme. Kitos pasaulio valstybės labiau atveria duomenų bankus ir net kviečia užsienio mokslininkus, kurie tiria įvairių kraštų statistiką ir priėjimo būdus bei tvarką, kad vyriausybė juos galėtų geriau pritaikyti savo gyventojų reikmėms.

LĖŠOS PABĖGĖLIŲ PRIĖMIMUI

Kanados vyriausybė žada dar \$114.7 mln. skirti provincijoms, padengiant pabėgėlių priėmimo išlaidas. Provincijos ir savivaldybės yra smarkiai apsunkinamos gausėjančių imigrantų apgyvendinimu ir reikalingų socialinių paslaugų teikimu. Ontario provincija skaičiuoja \$200 mln. išlaidas migrantų šalpai, Kvebekas – \$300 mln.

Sausio 28 d. vyriausybė paskelbė naujai paskirianti iš viso \$2.5 bln. papildomų lėšų. Veteranų paslaugoms numatyta \$323.3 mln.; tarptautinėms karinėms misijoms \$313.9 mln.; \$163.5 mln. neapmokėtoms studentų skoloms; \$159 mln. sargybiniais laivams ir \$149.7 mln. vyriausybės tarptautinės šalpos moterims programai.

SNC-LAVALIN LIKS SAUDI ARABIJOJE?

Neil Bruce, *SNC-Lavalin Group Inc.* vadovas, teigia jog diplomatinė įtampa tarp Kanados ir Saudi Arabijos kenkia šios verslovės finansams, ir jai gali tecti pasitraukti iš tos valstybės, SNC akcijoms nukritus 28% iki žemiausio lygio per trejus metus. Ši inžinerijos ir statybos verslovė vėl nukentėjo, Kanadai suteikus prieglobstį jaunai pabėgelei iš Saudi Arabijos.

Nors praėjusių metų lapkričio

mėnesį verslovės vadovas tvirtino, kad viskas gerai, dabar atrodė – iškilusi įtampa gali trukdyti naujų sutarčių sudarymui Saudi Arabijoje, ir net tiriama galimybė parduoti SNC naftos ir benzino įmones tame krašte. Iš Montrealio verslovės SNC 50,000 tarnautojų Saudi Arabijoje dirba 9,000 žmonių. Naftos ir benzino prekyba įnešė 37% į verslovės \$9.1 bln. sukaupto pelno 2017 metais.

KANADIEČIUI – GARBINGOS PAREIGOS METOPEROJE

Kanadietis pianistas, dirigentas, Montrealio orkestro vadovas Yannick Nezet-Sequin dviem metais anksčiau nei buvo planuota pradėjo eiti muzikos direktoriaus pareigas Niujorko Operoje. Tai pirmas naujas muzikos vadovas per pastaruosius 42 metus. Pagal susitarimą buvo numatyta, kad jis pakeis buvusį muzikos direktorių emeritą James Levine tik 2020 metais. Bet pastara-

jam dėl kaltinimų seksualiniu priekabiavimu teko palikti šias pareigas anksčiau. Y.Nezet-Sequin anksčiau yra dirbęs Operoje kaip kviestinis dirigentas. Jo pirmasis, kaip naujojo muzikos direktoriaus, spektaklis MetOperoje – Verdi „La Traviata“ praėjusių metų pabaigoje sulaukė gerų atsiliepimų, opera buvo perduodama 2,200 kino teatrų 70 valstybių.

Parengta pagal Kanados spaudą

Kūdikėlio Jėzaus gimimo belaukiant

Prisiminimai iš dabartinės ir vaikystės Kalėdų šventės

2018 metų gruodžio 16 d. Anapilio sodybos salėje įvyko Lietuvos kankinių parapijos kalėdinės muzikos ir poezijos popietė. Joje dalyvavo Toronto pensininkų "Dainos" grupė (vad. L. Turūtaitė). Jau pirmieji giesmės *Venite Adoremus* akordai mus vedė į tą tylią naktį, kuri tik žvaigždžių šviesa tiesia nematomą taką užgimsiančiam Jėzui Kalėdose. "Iš vaikystės ateina Kalėdos/ Paplotėlis, šienelis, mama", – tarsi išvelgdamas daugelio iš mūsų amžių, poetės Z. Gaižauskaitės eilėraščio posmas vedė visus senų prisiminimų labirintais. Klausantis L. Turūtaitės ir G. Stauskienės dainos *Gyvenimo upė*, kurios paskutiniai žodžiai "Mylėkim viens kitą, kol plaka širdis" atnešė kiekvienam įsisupusį į skliautą vilties svajį Angelą. Ir skriejome mes ant Jo pečių... į glūdų Lietuvos kaimą, kuriame, pasak poeto J. Minelgos, "kur baltuoja pirkelės medinės ir dūmai iš kamino kyla, kvėpėdami beržu ir duona...", kad kartu prisimintume Kūčių tradicijas, giesmes, apeigas, kurias įpyniau į savo atsiminimų pasakojimą.

Kūčių rytas ... Švarutėlė trobelė miško pakraštyje. Virtuvėje sukasi moterys – verda, kepa, čirškina. Vyrai šeria gyvulius, būtinai pakreikia sausų šiaudų, apeina sodus – paglosto kiekvieną medį, pastuksena

į bičių avilius, iškūrena pirtį ir pirmi eina praustis; rengiasi švariais baltiniais, kurie jau priepirty surošti iš vakaro. Gerokai po pietų moterys pradeda ruošti – mama paskleidžia šieno ant stalo, užtiesia balinto lino staltiesę, padeda žvakes; vieną ant stalo, kitą ant palangės. Bematant ant stalo išrikiuojami dubenys, lėkštės su žuvies, silkės, daržovių, grūdų ir kitais valgiais. Jų turi būti mažiausiai 12.

Prisiminimus apie tą šventąją naktį salėje susirinkusiems žadina "Dainos" grupės vadovės sukurta giesmė "Kūčių naktis".

...Temsta, tėtis dar kartą išeina į tvartą apžiūrėti gyvulių. Mama uždega žvakę ant stalo, po to eina prie lango, įžiebia kitą ir ilgai žiūri į spindinčią vakarę žvaigždę.

O čia, salėje, įsivyravusią tylą nutraukia daina "Kai vakaro tamsūs šešėliai", atsklandanti tarsi iš tėviškės klonių.

...Tėtis dar negrįžta... vaikų akys vis dažniau krypta po žaliaskare eglute ar tas paslaptینگasis Kalėdų senelis dar nepadėjo dovanų, bet ne, pirmiausia reikia pasikartoti maldele, prisiminti ko mokė amerikiečių psichologas John Fandel: "Malda nesukuria pasaulio, tačiau ji pajudina kalnus... Ji nepakeis Dievo, bet

pakeis tave."

Šie žodžiai skamba tyliai niūniuojamos giesmės *Tyli naktis* fone, nutilus skaitovei, melodija perauga į garsiai choro ir visų dalyvių bendrą giesmę. O atminimai akimirka vėl gražina į vaikystės Kūčias...

...Girgžteli durys, tėvelis ilgai valosi snieguotus batus, ateina prie stalo ir sako mamai, o gal visiems, tyliai sušnabžda "Jau gyvulėliai pradeda šnekėtis".

Skaitomas poeto L. Andriekaus eiles palydėjo giesmė "Toli prakartėlėje", o mintys vėl ten – vaikystėje.

...Tyloje tėtis prie stalo pats sau pašnibždomis sako "Jau laikas", paima kalėdaitį, laužia, o dešinioji ranka pakyla Kryžiaus ženklui. Išaušus Kalėdų rytui, mūsų rogės jau skrieja šianakt Atėjusiojo išpaustomis pėdomis į tą pusę, kur skamba bažnytiniai varpai, skelbdami gerą žinią...

Popietėje skambėjo Kalėdoms skirti S. Santvaro, Č. Masaičio eilėraščiai, protarpiais tarp eilių iškilmingoji giesmė "Didingas Tu" ir kitos.

Programai pasibaigus, po tylos akimirkos ilgai trunkančiais plojimais ir nuoširdžiausiu ačiū susirinkusieji palydėjo grupės "Daina" choristus. Su kupinomis šilumos ir tarpusavio supratimo širdimis, su tikėjimu, kad šio garbingo amžiaus dainininkai, įžengę į "Dainos" 25-mečio sukaktuvinius metus, dar pradžiugins visus dainomis ir giesmėmis.

Laimutė Šimukėnienė

Darbų ir atnaujinimo metai

Sausio 18-osios popietę "Vilniaus rūmų" gyventojai rinkosi į salę trečiame aukšte, į gyventojų ir darbuotojų susirinkimą. Prieš jam prasidedant, visiems atvykusiems 36-iesiems gyventojams buvo išdalinti lapai, kuriuose puikavosi ilgas 17-os punktų atliktų darbų sąrašas. Susirinkimo dalyviams vedėjas Jurgis Valaitis pristatė ir paaiškino pagal kiekvieną punktą, kas padaryta. Atnaujinta skalbimo patalpa su papildomai prijungtomis didelėmis skalbimo ir džiovimo mašinomis, užbaigti rūšio virtuvėlės ir kavinės kambarių remontai, atnaujinta trečiojo aukšto terasa, nupirkti nauji lauko baldai, dvi kepsninės (*barbeque*) ir pavėsinė. Čia vasaros metu gyventojai gali lankytis kiekvieną dieną. Atnaujinti kiekvieno buto balkonų tinklai, padaryti reikalingi keltuvų (*ele-*

vators) patobulinimai, modernizuotos autoaikštelės saugos kameros. Per pastaruosius dvejus metus pagal gyventojų pageidavimus buvo suremontuoti net 56 butai iš 115-os!

Vedėjas pasidalino savo būsimų darbų planais, susirinkime savo pageidavimus išsakė "Vilniaus rūmų" gyventojai Violeta Poškus ir Faustas Žilinskas. Toronto lietuvių pensininkų klubo pirmininkas Marius Rusinas padėjo už kantrybę remontų metu ir išsakė mintį, kad atlikti darbai, tokie, kaip vėdinimo sistemos atnaujinimas, ne visada yra matomi. Darant pagerinimus, privalu laikytis Kanados reikalavimų ir sąlygų. Norint atlikti didesnius darbus, reikia sukaupti ir daugiau pinigų darbams apmokėti, bet viskas yra daroma gyventojų gerovei.

D.Čingienė-Lelienė

Susirinkime "Vilniaus rūmų" administracija: (sėdi iš k.) Dalia Ažubalienė, Onutė Pečiulienė, Remigijus Šimukėnas, kalba Jurgis Valaitis ir Marius Rusinas

"Vilniaus rūmų" gyventojai – susirinkimo dalyviai

"Holy Family Angels" ansamblis, vadovaujamas Douglas Peck, kartu su lietuvių slaugos namų "Labdara" gyventojais praleido 2018 m. gruodžio 15 d. popietę ir surengė šventinį koncertą.

Šis ansamblis savo muzika atneša daug džiaugsmo "Labdaros" gyventojams, keletą kartų per metus surengdamas koncertus slaugos namuose. Tai vienetas, priklausantis "Holy Family Angels" parapijai, kuris lanko įvairius slaugos namus Toronto miesto vakarinėje dalyje.

GP

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca

830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SAŠKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.60%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.35%
	Nekiln. turto 5 metų 3.85%
INDĖLIAI	
90 dienų indėliai 1.00%	TFSA, RRSP ir RRIF
180 dienų indėliai 1.00%	Kintančios 0.75%
1 m. term. indėliai 2.30%	1 m. term. indėliai 2.30%
2 m. term. indėliai 2.45%	2 m. term. indėliai 2.45%
3 m. term. indėliai 2.65%	3 m. term. indėliai 2.65%
4 m. term. indėliai 2.80%	4 m. term. indėliai 2.80%
5 m. term. indėliai 3.00%	5 m. term. indėliai 3.00%

2018 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms **12%**

Įskaitant **TFSA, RRSP ir RRIF**

Nuolaidų skolininkams **6%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiądieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

8% **Sekite kasdieninę informaciją apie nuošimčius TALKOJE**

AKTYVAI VIRŠ 140 MILIJONŲ DOLERIŲ

HAMILTONAS

Dėkojame

Hamiltono Vysk.M.Valančiaus lituanistinė mokykla nuoširdžiai dėkoja Kanados lietuvių fondui ir lietuvių kredito kooperatyvui "Talka" (Hamiltonas) už paskirtą finansinę paramą mūsų mokyklai. Ši parama yra labai svarbi, kad mokyklos veikla būtų sėkminga ir įdomi. Esame dėkingi Kanados lietuvių bendruomenei už lietuviškos veiklos rėmimą.

V.Matuzonienė, mokyklos vedėja

Vysk. M.Valančiaus lituanistinės mokyklos kalėdinė šventė Hamiltono Aušros Vartų parapijos Jaunimo centre

Sportas

Majai ir krepšinis

Laurynas R.MISEVIČIUS
(specialiai iš Chichen Itza, Yucatan, Meksikos)

Oficialiuose šaltiniuose teigiama, kad lietuvių antroji religija (o gal daug kam ir pirmoji?) užgimė 1891 m. gruodžio 21-ąją dieną – beveik prieš pat Kalėdas, kuomet dr. James Naismith Springfield (MA, JAV) sumastė naują žaidimą su kamuoliu užimti žiemą sportuojantiems salėje mokiniams, kuomet dažniausiai neįmanoma to paties daryti lauke.

Tačiau jau prieš 900-1100 metų dabartinės Meksikos pietrytinėje dalyje gyveno Majų gentys, kurios garsėjo savo sumanumu, drąsa ir tuometinį laikmetį pralenkiančiu intelektu. Ne veltui iki šiol puikiai žinome ne tik Majų išrastą kalendorių, bet ir tuometinių čiabuvių sukurtą rašto sistemą, lankome jų pastatytą vienu iš septynių Naujojo pasaulio stebuklų tebe laikomą Chichen Itza piramidę. Bet kur kas mažiau kas esame girdėję apie tuo „auksiniu“ laikotarpiu vadinamą Majų miesto karžygių sugalvotą žaidimą su kamuoliu, kuris buvo žaidžiamas maždaug dabartinio amerikietiškojo futbolo aikštėje, nuo pat mažens siekiant išugdyti vyrišką jėgą, greitį, ištvermę, neretai paprasčiausiam išgyvenimui reikalingą agresiją ir netgi begalinį žiaurumą. Į vienos populiariausių pasaulyje žaidybinių sporto šakų, kurios 127-ąją oficialų gimtadienį paminėjome vos prieš keletą dienų – krepšinį – panašaus žaidimo metu Majai rungėsi lauke ant akmenimis grįsto grunto, septyni prieš septynis įskaitant maž-

daug metru aukščiau palypėjusį komandos kapitoną, kuriam perdavus nedidelį kamuoliuką, šis savo ruožtu stengdavosi jį nukreipti į 7 metrų aukštyje pakabintą krepšio pavidalo lanką. Visgi, pasiekus išsvajotą tikslą, geriausiu žaidėju pripažintas karžygis susilaukdavo šiais laikais sunkiai suvokiamo paties žiauriausio likimo: jis būdavo paaukojamas dievams išsyk po nutraukto žaidimo, na, o majai tokią žiaurią bausmę laikydavo aukščiausiu pripažinimu, nes jų giliu įsitikinimu, iškart po lemiamo metimo pasižymėjusiam sportininkui nukirtus galvą, pastarasis pakliūdavo į amžinąjį gyvenimą rojuje. Kaip jums visa tai skamba XXI-ajame amžiuje? Tuo tarpu dabar majų ir kitų čiabuvių genčių palikuoniu

Meksikos vyrų krepšinio rinktinė, kuri dar 1936 m. laimėjo Olimpiados bronzą, o vos prieš penkerius metus (2013-aisiais) pateikė didžiulę staigmeną, nugalėjusi pagrindiniame Šiaurės ir Pietų Amerikos turnyre Amerikos taurei laimėti (FIBA AmeriCup), išgyvena ne pačius geriausius laikus; jau prarado galimybę patekti į 2019 m. Kinijoje rengiamą Pasaulio čempionatą, nors daug kam netikėtai dar šių metų birželį Mechike vykusiose atrankinėse rungtyne sugebėję įveikti grėsmingus varžovus iš kaimyninių Jungtinių Valstijų 78:70. Beje, meksikiečiai šio mėnesio pradžioje FIBA paskelbtame pasaulinėje apklausoje užima 14 vietą, kuriame lietuviai yra šešti, o mūsų kaimynai latviai kaip tik nedaug atsilieka nuo Meksikos ir yra 15-ieji.

Prieš 900-1100 metų majų karžygiai žaidavo į dabartinį krepšinį panašų žaidimą, kurio metu 7 prieš 7 žaidėjus 2 komandos bandydavo įmesti nedidelį kamuoliuką į 7 metrų aukštyje pakabintą lanką

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.90%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.65%
4 metų	2.80%
5 metų	3.00%

RRSP, RRIF pensijų fondai
TFSA neapmokestinama
taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	1.50%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.50%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.65%
4 metų	2.80%
5 metų	3.00%

SUTEIKIAME

- CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas
- KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS
3 Resurrection Road
Toronto, ON M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

Darbo laikas: Pirm., antr., treč. 9:30 - 4:00
Ketvirtadieniais 9:30 - 8:00
Penktadieniais 9:30 - 7:00
Šeštadieniais 9:00 - 1:00
Sekmadieniais 8:30 - 12:30

ANAPILYJE
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3
Tel. 905-566-0006

Darbo laikas: Ketvirtadieniais 12:00 - 7:00
Sekmadieniais 9:30 - 12:30

GIC 16 MĖNESIŲ **3.00%**
36 MĖNESIAMS **3.40%**
TIK NAUJIEMS ĮNAŠAMS
PASIŪLYMAS GALIOJA IR TFSA, RRSP, RRIF investicijoms (1 ar 3 metų terminui)

INDĖLIAI APDRAUSTI iki \$250,000

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.

Waterside
DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3

Patogus ir nemokamas mašinų pastatymas

www.watersidedental.ca Tel. 905-271-7171

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevzib.com

HAMILTONO AUKOS

• Dėl a.a. dr. Algimanto Saunorio mirties užjausdami žmoną Dalę, sūnų Gediminą (Erin) ir dukrą Raimondą "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo po \$20 V.Bakšienė, E. Gudinskienė, F.M. Gudinskai, N.H. Otto.

S.Eidrigevičiaus piešinys, skirtas M.K.Čiurlioniui

Parodoje

Dail.S.Eidrigevičius susitikime su parodos lankytojais

Stasio Eidrigevičiaus paroda Kaune

Valstybiniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune sausio 24-ąją atidaryta vieno iš įdomiausių šiuolaikinių Lietuvos menininkų pasaulyje ir geriausio Lietuvos ambasadoriaus Lenkijoje, kaip ši asmenybė dažnai vadinama – STASIO EIDRIGEVIČIAUS – paroda „Hommage à Čiurlionis“ (verčiant pažodžiui iš prancūzų kalbos – „Pagarba Čiurlioniui“).

Kaune iki kovo pradžios (o balandžio pradžioje, žadama, ir Vilniuje, M. K. Čiurlionio namuose) veikiančioje parodoje pateikti darbai, kuriuos Lietuvos valstybinės kultūros ir meno premijos laureatas S.Eidrigevičius vadina savo pokalbiu su Mikalojumi Konstantinu Čiurlioniu ir jo kūryba. Anot menininko, taip jis pagerbia Lietuvos dailininką ir jį savitai įamžinantis. „MKČ – tos trys raidės mane visada labai traukė. Mėgstu į paveikslą įvesti raidę, su ja daryti pokštus, kurti erdves. Aš toks savotiškas architektas. Mano mąstymas yra erdvinis ir vaizdinis“, – parodos pristatyme kalbėjo eskizų knygelės visose kelionėse iš rankų nepaleidžiantis menininkas. Joje, užsiminė S.Eidrigevičius – jau ir keli Jonui Mekui skirti piešiniai. Beje, simboliška, kad M. K. Čiurlionis savo inicialais MKČ yra įsiamžinęs tik viename savo kūrinyje – trečiame *Jūros sonatos* paveiksle: laivelius ir inicialus MKČ čia pasiglemžia audros banga. Būtent žvelgiant į šį kūrinį, tapytojui, grafikui, režisieriui S. Eidrigevičiui ir kilo mintis MKČ įprasminti savaip: piešiant M. K. Čiurlionio portretų ciklą, kur veidas pasislėpęs tarytum už trijų raidžių kaukės. O pačios parodos idėja S. Eidrigevičiui gimė, lankantis Druskininkuose, M. K. Čiurlionio memorialinio muziejaus namelyje. Nedidele, bet šmaikščia, žaisminga, ironiška S. Eidrigevičiaus kūrybos paroda „Hommage à Čiurlionis“ puikiai papildo muziejuje rodomą M. K. Čiurlionio tapybos darbų kolekciją. Be S. Eidrigevičiaus tapybos darbų, piešinių, atvirukų, galima pasižiūrėti ir skaidrių filmą, parodos atsiradimo istoriją.

M. K. Čiurlionis S. Eidrigevičių lydėjo nuo pat mokyklos. Dailininkus sieja naudojamų technikų bendrumas: pastelė, tempera, akvarelė, pieštukas. Taip pat paukščių, gyvūnų, daiktų ir erdvių simbolinis vaizdavimas.

Stasys Eidrigevičius gimė 1949 m. Mediniškių kaime, Pakruojo rajone. 1968 m. baigė Kauno S. Žuko taikomosios dailės technikumą, 1973 m. valstybinį dailės institutą (dab. Vilniaus dailės akademija). Nuo 1980 m. menininkas gyvena Varšuvoje.

Įvairiose šalyse yra surengęs daugiau kaip 100-ą

S.Eidrigevičiaus pieš. Čiurlionio parašo tema

meninių parodų, kuriose pristatė paveikslius, grafikos darbus, ekslibrisus, plakatus, miniatiūras, pasteles, fotografijas. Ne viena tautiečių karta yra užaugusi su S. Eidrigevičiaus iliustruotomis pasakų knygomis.

Menininkas rengia spektaklius, menines akcijas, instaliacijas, scenografiją, yra sukūręs unikalios dailės žanrus – kaukes ir vadinamuosius *sielvartus* (lenk. *smutki*). S. Eidrigevičiaus autoriniai spektakliai „Baltas briedis“ (1993) ir „Medinis žmogus“ (2007) yra rodyti Varšuvos teatre „Studio“.

Menininkas yra Lietuvos valstybinės kultūros ir meno premijos (2001) ir daugybės tarptautinių premijų laureatas. 2000 m. S. Eidrigevičius yra apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu. Japonijos Otaru mieste veikia jo vardo muziejus – „Hiroko Mori & Stasys Museum“. Pasaulinio garso menininko vardu Panevėžyje šiuo metu kuriamas modernus Stasio Eidrigevičiaus menų centras (SEMC).

Paroda valstybiniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune veiks iki kovo 3 d.

Inf.

Nesėkminga „Turandot“ kelionė į Lietuvą

R. Wilson režisuota G. Puccini opera „Turandot“ – bendras Madrido Karališkojo teatro, Lietuvos valstybinio operos ir baletų teatro, Toronto „Canadian Opera Company“ ir Huston „Grand Opera“ pastatymas. Praėjusiais metais Ispanijoje, Madride, lapkričio pabaigoje įvyko pasaulinė šio spektaklio premjera. Pagal numatytą planą š. m. kovo ir balandžio mėnesį „Turandot“ spektakliai turėtų vykti Vilniuje, Valstybiniame operos ir baletų teatre. O spalio mėnesį „Turandot“ turėtų pasiekti Kanadą, Torontą.

Vilniečiai labai laukia „Turandot“ spektaklio, kuriam jau ruošiamasi. Bet neseniai, gabenant spektaklio įrangą ir rūbus iš Ispanijos į Lietuvą, „Turandot“ rengėjai patyrė nesėkmę.

Sausio 17-osios naktį Vokietijos teritorijoje, netoli Giutersloho miesto Šiaurės Reino-Vestfalijos žemėje, buvo išplėstas vilkikas, gabenęs kostiumus bei butaforiją žiūrovų itin laukiamai Lietuvos valstybinio operos ir baletų teatro premjerai – pasaulinio masto žvaigždės Robert Wilson režisuotai Giacomo Puccini operai „Turandot“. „Nepaisant sudėtingos situacijos, norime patikinti visus Lietuvos operos gerbėjus, kad daroma viskas, jog R. Wilson režisuota „Turandot“ premjera Vilniuje kovo pradžioje įvyktų ir nauji, identiški pavogtiesiems scenos kostiumai būtų pasiūti laiku. Jau netrukus Lietuvos valstybiniame operos ir baletų teatre prasidės intensyvi būsimosios premjeros repeticijos. Kartu su teatro žiūrovais tikimės nepamirštamo scenos reginio, kurį padės sukurti puikūs Lietuvos atlikė-

jai“, – teigia LNOBT generalinis direktorius Jonas Sakalauskas. Naujam operos ir baletų teatro direktoriui tai netikėtas rimtas išbandymas. Šiuo atveju spektaklio scenografija bei kostiumai nėra gaminami kiekvienam iš bendrame projekte dalyvaujančių teatrų, o yra pervežami iš vienos šalies į kitą. Vilkikas, gabenęs „Turandot“ kostiumus, buvo apiplėštas Vokietijoje pakeliui iš Madrido į Vilnių. Dingo maždaug 600 kg svorio kroviny, kurio didžiąją dalį sudarė brangiausi, operos solistams skirti kostiumai. Juos R. Wilson pastatymui sukūrė italų dailininkas Jacques'as Reynaud. Daug sudėtingų dalių turintys spektaklio kostiumai buvo gaminami Vokietijoje, Ispanijoje ir Italijoje. LNOBT skirta krovinių vagystė iš vilkiko ėmėsi tirti Vokietijos policija. Lietuvos policija apie įvykį informuota. Tvirtinama, kad gali būti pavogta iki šimto kostiumų, įskaitant itin brangius ir daug darbo pareikalavusius pagrindinių solistų kostiumus. Iš viso dingo maždaug kelių šimtų tūkstančių eurų vertės spektakliui skirtų daiktų. Kroviny buvo apdraustas. Inf.

Ntr. iš premjerinio „Turandot“ spektaklio Madrido Karališkajame teatre

Kasdieniniai rūpesčiai lietuvių kapinėse

Paminklas (autorius K.Kesminas)

Į klausimą, kaip reikalai kapinėse, galima atsakyti taip – tos pačios senos bėdos. Tos pačios „bėdos“ kartojasi kiekvienais metais, kaip kartojasi metų laikai. Ir vėl tenka rašyti apie kapų priežiūros tvarką.

Kiekvieną pavasarį atšilus orui, prasideda kapaviečių tvarkymas, dedama velėna ant žiemą palaidotųjų kapų. Dažniausiai patys žmonės sutvarko po žiemos užsilikusias nereikalingas liekanas. Prasidėjus gėlių sodinimui, kartojasi tie patys skundai. Skundžiamasi, kad, pasodinus prie paminklo gėlių ir už kelių dienų atėjus jų palaistyti, dalis gėlių būna dingusios-išrautos. Sunku paaiškinti, kodėl atsiranda tokių savanaudžių žmonių, pasisavinančių nuo svetimos kapavietės gėles. Kitados Lietuvoje ir kitur buvo laikomasi papročio, kad kapinėse – ar uogos, ar grybai, ar žydinti gėlė – niekas nieko neliesdavo, nes tai priklauso kapinėse palaidotiesiems. Atrodytų, šiais laikais visi išgali nusipirkti gėlių ar kitų augalų, bet kažkodėl rankos tiesiasi į svetimą nuosavybę, pamirštant nuodėmę. Žinoma, tai daro mažuma, bet kenčia dauguma. Praėjusį rudenį, per Vėlines arba, kaip įprasta vadinti, rudeninį kapų lankymą Lietuvos diplomatinė atstovybė padėjo vainikus ant kapinėse palaidotų Lietuvos garbės konsulų kapų. Buvo gautas skundas, kad gražus vainikas dingo nuo garbės konsulo Hario Lapo kapo. Nesinori kaltinti savus, bet nerandama pagrindo apkaltinti nesavus. Prieš keletą metų gavome nusiskundimą, kad nuo Poderių šeimos paminklo dingo balta Marijos statulėlė. Statulėlė sūnus, būdamas sunkioje gyvenimo padėtyje, tėvų pagerbimui nupirko ir pritvirtino ant stovinčio paminklo. Statulėlė buvo iškilmingai pašventinta, dalyvaujant visiems vaikams. Po kiek laiko tos statulėlės jau nebeliko, rastas tik nulenkta virbas, kuriuo ji buvo pritvirtinta prie paminklo. Sunku įsivaizduoti, kad kas nors namuose prie pagarbiai pastatytos baltos Marijos statulėlės, prie uždegtos žvakės, meldžiasi, užmiršdamas, kad tokios maldos Marija nepriims...

Kapų lankymo dienomis pavasarį, dažniausiai rudenį per Vėlines, yra uždegamos žvakelės ir paliekamos degti. Joms sudegus, lieka tuščia žvakidė, kuri po lietaus prisipildo vandens. Žiemą vanduo sušaldamas susprogdina stiklinius indelius, ir aplinkui pažyra daug stiklo šukių, kurios pavojingos pjaunant žolę. Prieš žiemą tušti indeliai surenkami ir išmetami į šiukšlių dėžę. Gauta priekaištų, kad indelius galima vėl panaudoti, įdedant naujas žvakės. Siūlome, kad norintys tas žvakides vėl naudoti po kapų lankymo jas surinktų patys. Kapinių darbininkas negali nuspręsti, kurias palikti ir kurias išmesti į šiukšles. Visos metalinės žvakidės neliečiamos;

jei kartais dingtų, tai tik pasikeistų jų savininkas.

Dar tenka aiškinti ir apie medžių pjovimą. Dar yra nepatenkintų, prieštaraujančių medžių kirtimui. Pasitaiko skundų ir Anapilio sodybos vadovams, su paaiškinimais ir net pagądinimais. Norima priminti visiems, kurie tuo rūpinasi, kad nė vienas medis nešalinamas be reikalo. Pjaunami tik tie, kurie daro žalą paminklams. Esame anksčiau rašę, kad medžių šaknys lenda po paminklais, juos stumia nuo pamatų. Buvo keletas atvejų, kad dėl to paminklas pavojingai pakrypsta. Daug kas patys pastebi daromą žalą ir kreipiasi į kapinių priežiūros žmones, prašydami pašalinti medį, tam tikslui paskirdami atitinkamą auką. Dar yra tokių paminklų, kurių artimieji ar prižiūrėtojai turėtų susirūpinti.

Labai didelę žalą daro aukštai išaugusios tujos, arba kaip dažniausiai vadinami *Cedars*. Jie kenkia ne tik paminklui, prie kurio auga, bet ir aplinkiniams abiejų eilių paminklams. Jei ateityje nebus sutvarkyti šie medeliai, atsiranda daugiau bėdų su paminklais.

Norime priminti visiems kapinių taisykles, sodinant augmeniją prie paminklo. Nedraudžiama sodinti įvairius žemai augančius medelius ar krūmelius, jei jie bus tinkamai prižiūrimi. Aukštai augančius medžius nepatariama sodinti, nepasitarus su kapų priežiūros valdyba. Tokie medžiai bus pašalinti, nes jie netolimoje ateityje kels problemų, kaip ir anksčiau pasodinti medžiai, kuriuos tenka nukirsti.

Šv. Jono lietuvių kapinės
Ntrs. A.Minkevičienės

Labai prašytume, tvarkant kapavietes, nepalikti šiukšlių prie tako ar sumesti patvoriuose. Šiukšlėms yra pastatyta dėžė už „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ paminklo, šalia smėlio krūvos. Nepatariame klausyti kai kurių žmonių patarimo, kad yra darbininkas, kuris atvažiuos su traktoriumi šiukšles surinks. Kapinių darbininkai ir be to turi nemažai kitų darbų. Tvarka kapinėse turi rūpintis visi.

Kapinių tvarkdariai turi rūpesčių dėl piktžolių. Visi purškiami nuo piktžolių su chemikalais yra miesto valdžios uždrausti, negalima jų naudoti. Todėl pienės pavasarį ir vadinamoji „crabgrass“ vasarą kapinių plote plečiasi, nes išsisklaido jų sėklos. Jų būtų mažiau, jeigu kiekvienas prie savo artimųjų kapų stengtųsi jas išrauti, kol dar neprinokusios sėklos. Kapinių priežiūros tarnyba neturi galimybės išnaikinti šias piktžoles koku nors kitu būdu.

Tikriausiai, ne visi skaito lietuvišką laikraštį ir nežino apie šiuos mūsų prašymus. Tų, kurie gerai žino kapinių priežiūros taisykles, prašome papasakoti apie jas ir kitiems, kurie neskaito spaudos.

Kapinių priežiūros valdybos vardu
Vytautas Pečiulis

3.30%
3 metų GIC*

3.10%
1 metų GIC*

*Tik Naujiems Įnašams

TAUPOMOJI SĄSKAITA

RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI

RESP (Mokslų taupomoji sąskaita)
TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	2.20%
2 metų	2.35%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	4.20%
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų	3.70%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	3.89%
1 metų	3.69%
2 metų	3.79%
3 metų	3.89%
4 metų	3.99%
5 metų	4.09%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

INVESTICINĖ SĄSKAITA

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	2.20%
2 metų	2.35%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%
1 metų iškeičiamas	1.75%
1 metų JAV dolerių	1.00%

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU **4.35%** ir aukščiau

PARAMA

www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- Ieškinių dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevzib.com

Didžiausias palikimas bendruomenės labui

A. A. Walteris Dauginis (1933-2018)

Toronto Lietuvių Namai jau artėja prie savo veiklos 70-mečio. Tačiau didėjant dešimtmečiams, pamažu atsisveikiname su tais, kurie steigė ir gražino Lietuvių Namus, rūpinosi tvarka ir patogumais lankytojams. Sausio mėnesį išlydėjome į anapus dar vieną buvusį Lietuvių Namų steigėją ir visuomenininką a. a. Walterį Dauginį (1932 -2018). Nors

nuo visuomeninės viešosios veiklos dėl sveikatos jis buvo pasitraukęs jau senokai, tačiau šio veiklaus ir pareigingo žmogaus nuopelnai mūsų bendruomenei nebuvo užmiršti. Su pagarba gausiai susirinkę bendruomenės žmonės sausio 11 d. Redeemer liuteronų šventovėje, kurioje laidotuvių apeigas atliko kun. A. Žilinskas, vėliau gedulinių pietų metu Prisikėlimo parapijoje, atsisveikino su Walteriu Dauginiu.

Seserėčių atsisveikinimo kalboje buvo priminti Walterio Dauginio gyvenimo ir darbo pagrindiniai dešimtmečiai ir vardai, kuriais jis buvo vadinamas – Walter, Wally, Vladas, šeimoje dažniausiai – Valiukas.

Walteris Dauginis gimė Lietuvoje, šeimoje, kurioje augo trys vaikai. Nuo pat vaikystės pasižymėjo savarankiškumu, pareigingumu, lygiai toks pats liko ir visuose savo darbuose, draudimo įstaigoje ar visuomeninėje veikloje įvairiose valdybose. Walteriui buvo 12 metų, kai su tėvais bėgdami nuo II

Pasaulinio karo audrų pasitraukė į Vokietiją; kaip ir daugelis kitų tautiečių, atsidūrė DP stovyklose. Čia jis pradėjo lankyti gimnaziją, susirado ir darbą. Po kelerių metų kartu su šeima persikėlė į Kanadą, apsigyveno Toronte. Nemo kančiam kalbos pradžia buvo nelengva – dirbo sunkvežimių vairuotoju, mėsinėje, darbininku ir pardavėju. Tuo pačiu metu lankė Ryerson universitetą ir čia įgijo verslo diplomą. Walteris atirasdavo laiko ir kitiems užsiėmimams: aktyviai dalyvavo savo – buvusios Išganytojo liuteronų parapijos gyvenime – ir lietuvių bendruomenės veikloje, laisvalaikio mielai su kitais žaisdavo futbolą. Pirmasis įsigytas namas Dovercourt gatvėje, vėliau Tyndall. Kita didelė sėkmė: Walteris, jau gerai išmokęs anglų kalbą, gavo darbą žinomoje kompanijoje *Bell Canada*. Po daugelio darbo metų nusprendė atsisveikinti su *Bell* ir imtis nuosavo verslo, atidarydamas draudimo agentūrą. Ir čia dirbo taip pat sąžiningai ir pareigingai, todėl verslas buvo sėkmingas. Su žmona Irena užaugino du sūnus Wally ir Richard.

Daug savo laisvalaikio valandų Walteris Dauginis atidavė visuomeninei veiklai, ypač Lietuvių Namų organizacijai.

Jis buvo renkamas valdybos pirmininku, vėliau nariu. Būtent jo pirmininkavimo laikais buvo pradėta svarstyti galimybė pastatyti lietuvių slaugos namus, tai po daugelio metų buvo įgyvendinta.

Kita Walterio veiklos sritis buvo „Atžalynas“ ir šios lietuvių tautinių šokių grupės veikla, kuria jis daugiausiai rūpinosi. Vyresnieji atžalyniečiai lig šiol gerai prisimena nuoširdžiausią šio vieto kelionių organizatorių ir globėją.

Nelengva išvardinti visas veiklos sritis, kurioms užteko Walterio laiko ir dėmesio, didelius ir mažus įsipareigojimus atlikdavo vienodai sąžiningai. Bendruomenės žmonės jį prisimena kaip nuoširdų patarėją, kartais – ir vertėją. Lygiai toks pat buvo ir šeimoje – visada rūpėjo artimų ir tolimesnių giminių gyvenimas, džiaugėsi pasiekimais, iškilus kokiems nors sunkumams – stengėsi pagelbėti.

Nors vėlesniais gyvenimo dešimtmečiais Walterio likimas nelepino – neteko mylimos žmonos, sesers, dėl negalių teko persikelti į sveikatos priežiūros įstaigą, Walteris išliko toks pat mylintis tėvas, senelis, dėdė, žmogus, palikęs bendruomenės gyvenime prasmingus pėdsakus.

LN valdyba

Nepalaužiamas kovotojas už teisingumą ir laisvę

Sausio 21-ąją mirė žinomas disidentas ir visuomenininkas, pogrindžio spaudos platinėtojas, politinių bado akcijų iniciatorius, pirmųjų mitingų už laisvę organizatorius, Vyčio kryžiaus kavaliere Petras Cidzikas.

P. Cidzikas neša kryžių Maskvoje. Jis 1990 m. rudenį su kryžiumi keliavo per Rusijos miestus ir miestelius, atkreipdamas dėmesį į Lietuvos ir Mažosios Lietuvos likimą

Petras Cidzikas gimė 1944 m. balandžio 25 d. Lazdijų raj., Šeštokuose. 1971 m. įstojo į Vilniaus universiteto Teisės fakultetą, tačiau įtarus platinant pogrindinę Lietuvos katalikų Bažnyčios kroniką, 1973 m. vasario 16 d. suimtas. Pusę metų kalintas KGB tardymo izoliatoriuje. Nepavykus surinkti įrodymų ir dvasiškai palaužti, KGB iniciatyva jam paskirtas prievartinis psichiatrinis gydymas. P. Cidzikas ketverius metus kalintas specialiajame psichiatriniame kalėjime Įsrutyje (dabar Černiachovske, Karaliaučiaus srityje). Vėliau dar pusę metų „gydytas“ Naujosios Vilnios psichoneurologinėje ligoninėje. Kankinimas stipriais vaistais visam laikui paveikė P. Cidziko sveikatą. Išėjęs į laisvę P. Cidzikas tęsė kovą prieš okupan-

tus: rašė valdžiai ir tarptautinei bendruomenei protesto laiškus prieš disidentų suimtinėjimus ir kalinimus, prieš Afganistano okupaciją, kartu su Antanu Terlecku pasirašė protestą dėl psichiatrijos, kaip bausmės naudojimo įtariamiesiems antisovietine veikla. 1978 m. įsijungė į A. Terlecko įkurtos Lietuvos laisvės lygos veiklą ir pasirašė „45 pabaltiečių Memorandumą“ – didžiųjų Vakarų valstybių vadovams skirtą protestą dėl prieš 40 metų sudaryto sandėrio tarp hitlerinės Vokietijos ir stalininės SSRS, kurio pasekmė – trijų Baltijos šalių okupacija. 1980 m. gruodžio 16 d. dėl bandymų patekti į Aukščiausiąjį teismą, kur buvo teisiami disidentai V. Skuodis, G. Iešmantas ir P. Pečeliūnas, nuteistas 15 parų kalinimo, o po to vėl patalpintas į psichoneu-

rologinę ligoninę. Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetui išsiuntus protesto laiškus, kurie paviešinti ir Vakaruose, po mėnesio P. Cidzikas paleistas į laisvę, kur toliau tęsė pasipriešinimo veiklą. Iki Lietuvai atkuriant nepriklausomybę Petras Cidzikas buvo 6 kartus sulaikytas ir 3-15 parų kalinamas, jo namuose atliktos 7 kratos. 1987 m. rugpjūčio 23 d. P. Cidzikas kartu su Antanu Terlecku, Vytautu Bogušiu ir Nijole Sadūnaite surengė mitingą Ribbentrop-Molotov pakto pražūtingoms Lietuvai pasekmėms paminėti. Tų pačių metų lapkritį P. Cidzikas dalyvavo Latvijos nepriklausomybės minėjime Rygoje, pasakė kalbą ir pakvietė latvius atvykti į Vilnių vasario 16-ą, į Lietuvos nepriklausomybės 70-čio jubiliejų. Grįžęs į Lietuvą jis

vėl KGB sulaikomas. 1988 m. pradžioje P. Cidzikas kartu su Povilu Pečeliūnu ir kitais bendraminčiais įkūrė „Politkalinių gelbėjimo grupę“, kurios tikslas – priversti sovietų valdžią išleisti iš lagerių ir tremties lietuvių politikalius. 1988 m. rugpjūčio 16 d. Katedros aikštėje Petras Cidzikas pradėjo garsiąją bado akciją, kuri sulaukė didelio visuomenės palaikymo, buvo plačiai komentuota Vakarų spaudoje. P. Cidzikas tikslą pasiekė – 1988 pabaigoje visi politiniai kaliniai paleisti į laisvę. P. Cidziko rūpesčiu 1988 m. rugsėjį Pelesoje buvo pastatyta koplyčia. Ypač daug dėmesio jis skyrė Mažajai Lietuvai (Karaliaučiaus sritis). 1998 m. rugpjūčio 21 apdovanotas III laipsnio (karininko) Vyčio kryžiumi, 2000 m. liepos 1 d. apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu. Inf.

Auka TŽ

A. A. Salomėjos (Saulės) Remesat atminimui, užjausdami vyrą Joną, sūnus Darių ir Viktorą su šeimomis dėl mylimos žmonos, mamos, močiutės netekties *Tėviškės žiburiams* \$100 paaukojo Stanevičių šeima.

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Turner & Porter

L Aidotuvių Namai

TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE

ŽIEMOS KONCERTAI

Zephyr fortepijoninio trio koncertas „Rusijos paveikslėliai“ vyko sausio 20 dieną; atsitiktinai ar ne, tikrai labai šaltą sekmadienio popietę, labiau primenančią Rusijos negailėtingas žiemas. Eidami juokavome, kad koncerto programa parinkta pagal orą arba atvirkščiai. Bet nepabūgusieji pirmojo kanadietiškos žiemos šalčio ir netgi šiaip jaukios Heliconian salės vėsos, nesigailėjo. Puikiai parinkta geriausių XIX š. rusų kompozitorių M. Glinkos, P. Čaikovskio ir A. Arensky kūrybių dviejų dalių programa dar kartą priminė: klasika nesensta, ji skamba didelėse ir mažose salėse, kiekviena atlikėjų karta ją praturtina šiuolaikinėmis spalvomis ir savuoju atlikimo stiliumi. Programos atlikėjai mums jau pažįstami iš anksčiau koncertų. Terry Holovach (smuikas), Edward Hayes (violončelė) ir Ilona Damašūtė-Beres (fortepijonas) pirmoje dalyje atliko M. Glinkos *Trio pathétique* (1832), 4 dalių kūrinį, originaliai parašytą klarinetui, fagotui ir fortepijonui, vėliau pritaikytą ir styginiais instrumentams, ir P. Čaikovskio *Trio in A minor*, opus 50, 1 dalis (1881-1882). Po pertraukos nuskambėjo A. Arensky *Trio in D minor*, Opus 32.

M. Glinkos *Trio pathétique* parašyta kompozitoriaus kelionės po Italiją metu. Tuo metu jis, nors turėjo įgimtą pianisto ir kompozitoriaus talentą, nebuvo baigęs jokių formalių kompozicijos studijų, todėl *Trio* stebino ir žavėjo savo meistriškumu. Kūrinio premjera buvo Milane, pats kompozitorius atliko fortepijono partiją. Atlikėjams šis *Trio*

Zephyr fortepijoninis trio koncertuoja Toronte, Heliconian salėje (iš k.) Terry Holovach (smuikas), Ilona Damašūtė-Beres (fortepijonas), Edward Hayes (violončelė)

– nelengvas kūrinys, dėl savo kompozicijos reikalaujantis ypatingo ansambliško atidumo vienas kitam ir kompozitoriaus parašytoms natoms, jis, kaip ir visi fortepijoniniai trio, ypač leidžia atsiskleisti pianisto meistriškumui. Kūrinyje atsispindi tuometinės M. Glinkos nuotaikos – nepasitenkinimas dėl sveikatos problemų, galbūt ir nesėkmingų jausmų, todėl ir nuotaika permaininga: nuo dramatiškos (pirmojoje dalyje) pereinanti į minorišką, kartais netgi žaismingą toną; paskutinią, trumpiausią dalį, nuskamba tarsi susitaikymas. *Zephyr* trio pakvietė klausytis dažniausiai atliekamo šio kūrinio varianto – su styginiais instrumentais. Fortepijonas, smuikas, violončelė įtikinamai atkūrė daugiau kaip prieš 150 metų natomis užrašytas kompozitoriaus nuotaikas svetimoje šalyje, besilgint namų.

P. Čaikovskio *Trio in A Minor*, parašytas jo draugo Nikolajaus, pianisto kompozitoriaus ir dirigento Antono Rubinšteino brolio atminimui. Nikolajus mirė nuo tuo metu nepagydomos tuberkuliozės. P. Čaikovskis jau kitais metais užbaigė savo draugui skirtą kūrinį. Jo pirmoji dalis, dar vadinama *Elegija*, išsiskiria melodijos jausmingumu ir liūdno susi-

mąstymo gaida. Neatsitiktinai šis kūrinys, P. Čaikovskui mirus, Maskvos ir Peterburgo koncertų salėse 1896 m. tapo atsisveikinimu su didžiuoju kompozitoriumi. *Zephyr* trio įtaigiai perdavė kūrinio nuotaiką, atskleidždamas P. Čaikovskio melodijų grožį.

Antroje dalyje A. Arensky *Trio* – vienas iš populiariausių šio kompozitoriaus kamerinių kūrinių. Kūrinyje fortepijono muzika, keisdama su styginiais, kuria elegišką nuotaiką, kurią galima pavadinti ir slaviška melancholija. Neužgožiant vienas kito, suteikiant erdvės kiekvieno instrumento partijai, fortepijono muzika keičiasi su smuiko minorine melodija, įsimintinas labai sodrus lyriškas violončelės balsas ir melodija. Tik paskutinėje dalyje visi trys instrumentai, pakartodami nuskambėjusias melodijas ir temas, sulieja jas į paskutinį, išsiveržiantį visa jausmų jėga baigiamąjį akordą. Šį paskutinį programos kūrinį palydėjo ir plojimai, ir šūksniai „Bravo!“. Po ilgų plojimų atlikėjai sugrįžo į salę ir atsisveikinimui pagrojo A. Rubinšteino *Melodiją*.

Žiemos koncerto popietę baigėsi prie kavos vaišių stalo, pasidalinant įspūdžiais, bendraujant su atlikėjais. MJ

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

ORGANIZACIJOS ĮTEIKITE 2019 PRAŠYMUS IKI VASARIO 16 D.

Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime mūsų fondą gyvybės draudimuose,
bei savo testamentuose.

KLF pastoviai remia Tėviškės žiburius

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

**Padėsiu parduoti
ar nupirkti
namą ar butą**

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000

kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON

416-762-8255, 416-616-1600 (cell)

email: lina@kuliavas.com

website: www.LinaKuliavas.com

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų
teikia aukštos kokybės paslaugas
erdviuose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir
toliau teikti paslaugas

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650

OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Siūlome spalvotą skaitmeninį
laikraštį el. paštu jo išleidimo dieną

